

Beleidsplan in geval van seksueel misbruik binnen de gemeente.

Inleiding:

Wanneer er een melding van seksueel misbruik komt, dan kan dat veel emoties met zich meebrengen, die nog verder kunnen worden aangewakkerd, wanneer niet de juiste stappen worden genomen. Dit beleidsplan is bedoeld om in een korte en misschien wel hectische periode de juiste wegen te bewandelen. Een aantal zaken moet daarbij in het bijzonder in het oog worden gehouden. Draag zorg voor een goede en duidelijke pastorale lijn met:

- a) het slachtoffer en (indien daar sprake van is) zijn/haar gezin. In dit contact moet te allen tijde ruimte zijn voor de emoties van het slachtoffer.
- b) de dader en (indien daar sprake van is) zijn/haar gezin. Zorg ervoor dat de pastor geen rechercheur is. Daar is de politie voor (in geval van een aangifte). Ook is het belangrijk dat de persoon die contact heeft met de dader daarnaast geen contactpersoon voor slachtoffer(s) is. Dit zou de pastorale hulpverlener in een moeilijke pastorale spagaat kunnen brengen.
- c) gemeenteleden die door deze bekendmaking emotioneel worden bepaald bij vroegere of huidige situaties van seksuele intimidatie of misbruik. Vanwege deze gemeenteleden is het ook belangrijk dat er in de gemeente een goede bekendheid wordt gegeven aan de vertrouwenspersonen binnen de gemeente.

Draag er zorg voor dat ook de mensen die de pastorale contacten onderhouden regelmatig contact hebben met een professionele hulpverlener, omdat de soms hevige emoties ook vat krijgen op de pastorale begeleider, waardoor er een zekere blindheid voor objectieve zaken kan ontstaan.

De volgende stappen dienen in acht te worden genomen:

- 1) Wanneer een gemeentelid of vriend van de gemeente een vermoeden van seksueel misbruik heeft, dan kan hij/zij het best contact zoeken met één van de voorgangers. Bespreek dan samen de concrete signalen van seksueel misbruik. De voorganger neemt contact op met de wijkouderling. Het kan zinvol zijn contact op te nemen met een vertrouwenspersoon, zoals de vertrouwenspersoon van een school, of een huisarts.
- 2) Wanneer er een melding van seksueel misbruik binnenkomt (bijv. via jeugdwerker, koorleider, kringwerker enz.), dan dient de voltallige kerkenraad, hetzij mondeling (via een vergadering), hetzij schriftelijk, te worden ingelicht. Het is zaak om het slachtoffer van seksueel misbruik direkt het gevoel van veiligheid te geven. *Openheid* is daarbij een kernwoord. Daarom dient direkt een aantal stappen te worden ondernomen die recht doen aan de positie van het slachtoffer, maar ook aan de positie van de (vermeende) dader.
- 3) Vervolgens dient er direkt een vertrouwenspersoon aan slachtoffer(s) en dader te worden aangeboden en (wanneer dat akkoord is) te worden toegewezen.
- 4) Indien de (vermeende) dader een ambtsdrager, jeugdleider of andersoortig leidinggevende is, dan is de kerkenraad verplicht om voor en met het slachtoffer contact te leggen met het SMPR (Seksueel Misbruik in Pastorale Relaties). Dit is een landelijke interkerkelijke stuurgroep waarbij ook de Bond van Vrije Evangelische Gemeenten is aangesloten. Het SMPR is gevestigd in Utrecht (zie bijlage). Daar zal een vertrouwenspersoon beschikbaar zijn voor het slachtoffer. Voor algemene informatie over de mogelijkheden van de SMPR kan contact worden opgenomen met één van de vertegenwoordigers van de Bond van VEG binnen de SMPR (zie bijlage).

- 5) Wijs het slachtoffer op de mogelijkheid van het indienen van een aangifte bij de politie. Na de aangifte is het voor het slachtoffer mogelijk om via de politie te worden doorverwezen naar Bureau Slachtofferhulp (www.slachtofferhulp.nl).
- 6) De dader wordt doorverwezen naar daderhulp, indien hij of zij daar van gebruik wenst te maken.
- 7) Het is zaak om aan het slachtoffer te laten zien dat er volledige openheid is wat de kerkenraad betreft. Dat geeft hem/haar niet het gevoel dat alles in de doofpot zal verdwijnen. Aan te raden is daarom direkt een Begeleidingsteam (BT) in te stellen. Degenen die hier zitting in moeten hebben zijn in ieder geval: 1) een vertrouwenspersoon van het slachtoffer, 2) iemand die contact heeft met de (vermeende) dader en zijn/haar gezin, 3) een vertegenwoordiger van de kerkenraad, 4) indien er geen vrouw aanwezig is, laat er dan ook een vrouwelijke hulpverlener zitting nemen in het BT. Het BT zal onder voorzitterschap moeten staan van een onafhankelijke voorzitter (zie bijlage).
Het begeleidingsteam zal zorgvuldigheid betrachten ten aanzien van de schuldvraag.
- 8) Het BT functioneert op verzoek van de kerkenraad en onder diens verantwoordelijkheid. Het BT adviseert de kerkenraad over het te voeren pastoraal beleid.
- 9) Indien de (vermeende) dader een ambtsdrager, jeugdleider of andersoortig leidinggevende is, zal de gemeente op een goede wijze hierover moeten worden ingelicht. Dat betekent dat met duidelijke woorden te kennen moet worden gegeven dat het hier over een klacht omtrent seksueel misbruik gaat. Dat is belangrijk voor het slachtoffer (openheid en erkenning naar het slachtoffer) en het is belangrijk voor de gemeente (duidelijkheid i.p.v. vervormde geruchten met daaruit voortvloeiende onrust). Houdt daarbij in het oog dat het voor sommigen ook pijnlijk kan zijn. Men hoort dit liever niet. Maar soms is het onvermijdelijk. Ter bescherming van de (vermeende) dader en de gemeente dient de persoon in kwestie zijn taak in de gemeente (tijdelijk) neer te leggen.
- 10) Breng de gemeente op de hoogte van de situatie d.m.v. een brief of een informatieavond. Houdt daarbij wel in het oog dat er bepaalde informatie is, die niet kan worden gegeven, i.v.m. de privacy van betrokkenen.
- 11) Het is van belang om van het hele proces alsmede de gesprekken verslaglegging te doen.

Dit stappenplan is een hulp op de weg van een zo gezond mogelijke structuur binnen de gemeente, wanneer er binnen de gemeente onverhoopt sprake is van seksueel misbruik. Het is geen garantie dat alles goed verloopt. Je hebt te maken met verschillende situaties, verschillende mensen en verschillende reacties en emoties. Het is dus moeilijk om een vast beleid te hanteren, maar deze stappen mogen een richtingaanwijzer zijn die door eerdere ervaring als belangrijk zijn ervaren. Wanneer er enige twijfel is over de juiste manier van handelen, aarzel dan niet om een specialist op dit gebied te raadplegen. Dat kan veel moeite en emotie schelen. Zorg er tenslotte voor dat je in alles heel dicht bij de Heer blijft en vanuit Zijn kracht en Zijn Heilige Geest mag werken tot heil en zegen van je naaste.

Ds. S. van der Velde e.a., 2003
enigszins aangepast door ds. K. Kruithof, 2009

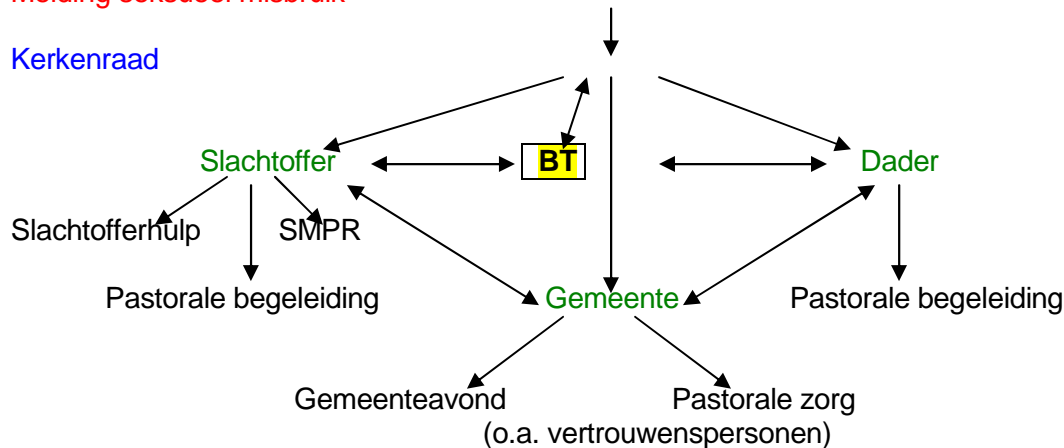
Bijlage bij het beleidsplan inzake seksueel misbruik in de gemeente.

In onderstaand schema wordt nog eens aangegeven hoe de verschillende lijnen van contact en verantwoordelijkheden lopen. Eigenlijk is dit een samenvatting van alles wat in bovengenoemd stappenplan wordt genoemd.

Schematisch overzicht:

Melding seksueel misbruik

Kerkenraad

Enkele aanspreekpunten en literatuurverwijzingen:

Interkerkelijke Stichting tegen Sexueel Misbruik in Pastorale Relaties
Joseph Haydnlaan 2a
Postbus 8503
3503 RM Utrecht
Tel.: 030-8801477 (bereikbaar op maandag en dinsdag)

Voor algemene informatie over de mogelijkheden van de SMPR kan contact worden opgenomen met de vertegenwoordigers van de Bond van VEG binnen de SMPR:
Ds. F. H. Karelse – Dijk (tel. 055 – 5786763)
Ds. G. Sinke (tel. 0111 – 650096)

Literatuur:

- *Dr. R. R. Ganzevoort & Drs. A. L. Veerman,
Geschonden lichaam. Pastorale gids voor gemeenten die geconfronteerd worden met seksueel geweld, 2000.
- *Bond van Vrije Evangelische Gemeenten in Nederland,
Protocol inzake seksueel misbruik in pastorale en gezagsrelaties, 2009
- *Interkerkelijk Bestuurlijk Overleg SMPR,
Doen wat je moet doen. Een werkboek voor predikanten die gemeenteleden begeleiden bij het verwerken van seksueel misbruik in een pastorale of gezagsrelatie, 2009